

Asia: VN/36213/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsäädännön sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

1 luku Yleiset säännökset

Näkemyksenne luvusta 1

4 § "Kulttuuriympäristön ja kaupunkikuvan vaaliminen" huomioi hyvällä tavalla kulttuuriympäristön arvojen säilyttämisen.

2 luku Viranomaiset

Näkemyksenne luvusta 2

-

3 luku Suunnittelu

Näkemyksenne luvusta 3

10 § "Suunnittelun yleiset vaatimukset" huomioi hyvällä tavalla omana kohtanaan kulttuuriympäristön arvojen säilymisen.

4 luku Rakentaminen

Näkemyksenne luvusta 4

-

Tulisiko katu- ja viheralueiden rakentamiselle asettaa määräaika, esimerkiksi 10 tai 15 vuotta yleisen alueen suunnitelman voimaan tulemisesta? Mitä vaikutuksia, etuja tai haittaa tällä olisi eri osapuolille? Esitysluonnoksessa ei ole asetettu tällaista määräaikaa.

-

5 luku Yleisen alueen käyttöön luovuttaminen ja lakkaaminen

Näkemyksenne luvusta 5

-

6 luku Kunnossapito

Näkemyksenne luvusta 6

30 § “Kunnan yleisen alueen kunnossapidon velvoitteet” huomioi hyvällä tavalla omana kohtanaan kulttuuriympäristön arvojen vaalimisen.

7 luku Tekniset verkot

Näkemyksenne luvusta 7

-

Esitysluonnoksen luvussa 7 ehdotetaan säädettäväksi uusi lupamenettely teknisten verkkojen sijoittamiseen kunnan yleiselle alueelle. Tulisiko siirtyä uuteen lupamenettelyyn vai tulisiko teknisten verkkojen sijoittamisesta pysyä nykyisessä kuntakohtaisessa toimintatavassa? Lisätietoa vaihtoehdoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

Tulisi siirtyä sijoittamislupaan

8 luku Työ kadulla ja muulla yleisellä alueella

Näkemyksenne luvusta 8

-

Esitysluonnoksen luvussa 8 ehdotetaan säädettäväksi nykyisen ilmoitusmenettelyn rinnalle uusi lupamenettely kunnan yleisillä alueilla tapahtuville töille. Lisäksi ehdotetaan annettavaksi kunnalle oikeus laatia yleisiä alueita koskevat käyttömääräykset, oikeus siirtää työn aloitusajankohtaa ja oikeus kieltää työ. Mitä ajatuksia ehdotus herättää? Lisätietoa vaihtoehdoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

Hankkeiden yhteensovittaminen ja työn aloitusajankohdan siirtäminen voi useissa tapauksissa olla kulttuuriympäristöarvojen, eritoten arkeologisten kulttuuriperinnön, kannalta suotavaa. Näin suojelukohteisiin kohdistuu vähemmän kajoamista ja samalla vältetään ylimääräisiltä suojelutoimenpiteiltä. Lisäksi mikäli arkeologisen kohteen osalta hankkeen toteuttaminen vaatii tutkimuksia, voidaan hankkeet yhteensovittamalla tutkimukset suorittaa kohdennetusti kerran. Tämä on sekä suojelukohteen kannalta hyvä asia että myös säästää taloudellisia resursseja. Hankkeiden yhteensovittaminen säästäisi siis niin taloudellisia kuin suojeluviranomaisenkin resursseja.

9 luku Hulevedet

Näkemyksenne luvusta 9

-

10 luku Maksut

Näkemyksenne luvusta 10

-

11 luku Pakkokeinot ja seuraamukset

Näkemyksenne luvusta 11

-

12 luku Erinäisiä säännöksiä

Näkemyksenne luvusta 12

-

13 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Näkemyksenne luvusta 13

-

Vaikutusten arviointi

A. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on arvioitu alustavasti yhdyskuntarakentamislain vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnin parantamiseksi on tärkeää saada palautetta siitä, miltä osin arvioinnissa on täydennystarpeita.

Millaisena pidätte luonnoksessa esitettyä vaikutusten arviointia kokonaisuutena?

Jossain määrin puutteellisena

B. Onko jossain vaikutusten arvioinnin osassa erityistä täydentämisen tarvetta?

-

C. Mihin itse näette yhdyskuntarakentamislain keskeisimpien vaikutusten kohdistuvan? Miten kuvailisitte keskeisimpiä vaikutuksia?

-

Muita näkemyksiä koko luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Vapaa sana.

Viitaten vaikutustenarviointia koskevaan kysymykseen A Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa vaikutustenarvioinnin olevan kulttuuriympäristön näkökulmasta osittain puutteellinen. Kulttuuriympäristön kannalta suppeassa vaikutustenarvioinnissa vaikutusten arvioinnissa tyydytään toteamaan lakiluonnoksella olevan myönteisiä vaikutuksia kulttuuriympäristön arvojen säilymiseen yleisillä alueilla, vähentävän kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden yleisten alueiden sekä kaupunkikuvan turmelemista ja edistävän yleisiin alueisiin liittyvien kulttuurihistoriallisten, arkeologisten ja maisemallisten arvojen tunnistamista. Sitä, kuinka lakiluonnoksen säännökset toimivat kulttuuriympäristön arvojen huomioimiseksi yleisten alueiden suunnittelussa ja kunnossapidossa, ei kuitenkaan ole vaikutustenarvioinnissa konkretisoitu. Vaikutusten arvioinnin

puutteena voidaan myös pitää joidenkin termien harhaanjohtavaa käyttöä; vaikutustenarvioinnissa mm. mainitaan “kulttuurihistoriallisesti merkittävät kaupungit”. Termi ei ole vakiintunutta kulttuuriympäristöalan kieltä eikä sitä myöskään ole lakiluonnoksessa määritelty.

Perusteluosion lukuun 2, kappaleeseen 2.9. “Kulttuuriympäristö”, on kirjattu asianmukaisesti kulttuuriympäristön määritelmä ja keskeinen kulttuuriympäristön arvojen vaalimiseen liittyvä lainsäädäntö. Siinä on huomioitu, että rakennetun kulttuuriympäristön, arkeologisen kulttuuriperinnön ja maisemalla on keskeinen merkitys hyvän ja viihtyisän elinympäristön rakentamisessa. Kerroksellinen ja monipuolinen kulttuuriympäristö toimii alueilla veto- ja pitovoimatekijänä ja tukee myös kestäväen kehityksen tavoitteita. Lisäksi kappaleessa on tuotu ilmi, että nykytilanteessa kulttuuriympäristöä koskevan sääntelyn puuttuminen yleisten alueiden, katujen, hulevesien ja kunnossapidon lainsäädännöstä on johtanut rakennusperintölain mukaisten prosessien käynnistämiseen alueilla, joilla olisi tarkoituksenmukaisinta ratkaista asia huomioimalla kulttuuriympäristön arvot yleisiä alueita koskevan suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon yhteydessä. Tähän tavoitellaan muutosta lakia uudistamalla. Luonnos huomioikin kiitettävästi kulttuuriympäristön arvot sekä niiden edellyttämän erityisen vaalimisen niin suunnittelussa kuin kunnossapidossakin.

Lyyra-Seppänen Anna
Pirkanmaan maakuntamuseo (alueellinen vastuumuseo)